

Το χρονικό του Ask the flask

Το διεθνές online workshop "Ask the flask με θέμα την λειψυδρία πραγματοποιήθηκε από τον Οκτώβριο του 2013 έως και τον Μάρτιο του 2014, μεταξύ σπουδαστών από την πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση (πανεπιστήμια), οι οποίοι προέρχονταν από χώρες που αντιμετωπίζουν έντονο πρόβλημα λειψυδρίας αλλά και από χώρες με επάρκεια νερού. Συμμετείχαν ομάδες από την Βραζιλία, τον Καναδά, την Κολομβία, την Αίγυπτο, την Ελλάδα (5), το Ιράκ, την Κένυα (2), και το Ηνωμένο Βασίλειο (2).

Το φλασκί αποτελεί το αντικείμενο-σύμβολο της διατήρησης της ζωής στις δύσκολες συνθήκες της ανυδρίας και γι αυτό το λόγο επιλέχθηκε ως τίτλος, ως σύμβολο και ως λογότυπο αυτού του workshop. Όπως διαμορφώνεται το σημερινό πλανητικό περιβάλλον οι νέοι άνθρωποι είναι εκείνοι που θα πραγματοποιήσουν αυτή τη δύσκολη πορεία, αφού θα παραλάβουν τον πλανήτη σε κίνδυνο και θα παλέψουν με την αλλαγή του κλίματος, την υπερθέρμανση, την ερημοποίηση, την μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα, την ιδιωτικοποίηση του νερού, τα συμφέροντα των πολυεθνικών κλπ.

Το "moto" μας ήταν : *Γίνε καλλιτέχνης και μέσα από το έργο σου σώσε το νερό.*

Οι ομάδες χωρίστηκαν ανάλογα με την εκπαιδευτική τους βαθμίδα, σε ζευγάρια συνεργασίας: Κάθε ομάδα από περιοχή που αντιμετωπίζει λειψυδρία συνεργάστηκε με μία αντίστοιχη ομάδα από περιοχή με επάρκεια νερού. Ο *Educational supervisor*, δηλαδή ο δάσκαλος ή ο καθηγητής, σε συνεργασία με έναν (ή δύο) *Supervisor artist*, διαχειριζόταν το θέμα του συντονισμού, της επικοινωνίας, της έρευνας, της συνεργασίας, και γενικά κάθε βοήθειας προς τους σπουδαστές προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο. Τον συντονισμό όλων των *supervisor artist and educational supervisor* είχε η *project manager* σε συνεργασία με εμένα.

Η επικοινωνία των ομάδων πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσα από τις ομάδες συζήτησης του Skype και τη σελίδα Ask the flask στο Facebook, η οποία λειτούργησε επικουρικά ως μέσον επικοινωνίας και αναρτήσεων. Μέσω του Skype οι μαθητές/σπουδαστές συνομίλησαν και αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με την σχέση τους με το νερό στην καθημερινότητά τους καθώς επίσης και για το πως η έλλειψη ή η επάρκεια του καθορίζει την ζωή τους. Εισχωρήσανε σε διαφορετικές πραγματικότητες μαθαίνοντας η μία ομάδα από την εμπειρία της άλλης και ερευνώντας την κατάσταση σε παγκόσμιο επίπεδο, απέκτησαν μια γενική εικόνα επί του θέματος. Παρουσίασαν τις σκέψεις τους, τρόπους έρευνας, υλικά και μεθόδους ανάπτυξης και στο τέλος κάθε ομάδα δημιούργησε ένα εικαστικό έργο. Το τελικά έργα παρουσιάστηκαν στον χώρο του Σχολείου/Πανεπιστημίου ή άλλο χώρο προσβάσιμο στο κοινό. Χώροι έκθεσης γενικότερα μπορούσαν να είναι Πλατείες, Δημαρχείο, δρόμοι, γκαλερί, κλπ.

Κύριος στόχος μας, ο οποίος πιστεύουμε ότι επέτυχε, ήταν να εμπλακούν οι νέοι των κοινωνιών της αφθονίας του νερού σε μια άμεση επικοινωνία με τους νέους των περιοχών της λειψυδρίας. Να αποκτήσουν και οι δύο πλευρές μια επικοινωνιακή εμπειρία, να κατανοήσουν το πρόβλημα, να αποκομίσουν γνώση και να επισημάνουν τον κοινό στόχο. Θελήσαμε μέσω της τέχνης να νιώσουν την ένωση και τη φιλία έχοντας κοινό τους στοιχείο το νερό, καθώς επίσης να θέσουν ερωτήματα και να διαμορφώσουν άποψη. Να αισθανθούν σύμμαχοι και όχι αντίπαλοι, κάτοικοι της πλανητικής μας γειτονιάς, που όλοι πρέπει να πιούμε από το ίδιο φλασκί για να βγάλουμε πέρα την δύσκολη πορεία.

Επιδιώξαμε να δώσουμε την ευκαιρία στους νέους που ζουν στις χώρες με αφθονία (ή με φαινομενική αφθονία νερού) να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με αυτό που μέχρι τώρα έβλεπαν μόνο σε ντοκιμαντέρ. Δηλαδή να αποκτήσουν μια απευθείας προσωπική, ανθρώπινη επικοινωνία με εκείνους που πραγματικά ζουν και αντιμετωπίζουν την συνθήκη της λειψυδρίας. Να τους δουν, να τους ακούσουν, να έχουν όνομα, πρόσωπο, χώρα, πόλη ή χωριό, σχολείο και δάσκαλο. Να οικοδομήσουν μια προσωπική σχέση μαζί τους, γιατί σίγουρα η προσωπική σχέση ξυπνάει το πραγματικό ενδιαφέρον. Από την άλλη πλευρά επιδίωξή μας ήταν οι νέοι που ζουν σε χώρες με έλλειψη νερού, να αισθανθούν ότι δεν είναι μόνοι στον αγώνα τους για επιβίωση. Να νιώσουν την ικανοποίηση ότι συνέβαλλαν και οι ίδιοι στην ενημέρωση και την δραστηριοποίηση των συνομήλικών τους. Ότι προσέφεραν στην διαδικασία συνειδητοποίησης πως το πρόβλημα της λειψυδρίας αφορά κάθε κάτοικο αυτού του πλανήτη. Ότι κινητοποίησαν τους συνομήλικους τους προκειμένου να εντάξουν στην καθημερινότητά τους την οικονομία και την σωστή διαχείριση, ενώ ταυτόχρονα τους έδωσαν την αφορμή για να αναρωτηθούν και να ερευνήσουν τα αίτια της κρίσης του νερού. Ότι υπάρχει ελπίδα και γι αυτό οι ίδιοι ανέλαβαν ρόλο ως ενεργοί πολίτες- προστάτες του νερού.

Σύμφωνα με όσα οι Educational Supervisors μας μετέφεραν, η ζωντανή επαφή των παιδιών με συνομήλικους τους σε άλλες χώρες, αύξησε σε εξαιρετικά σημαντικό βαθμό το ενδιαφέρον τους για τα μαθήματα σχετικά με το περιβάλλον. Απέκτησαν μεγάλη ευαισθησία όσον αφορά στην διαχείριση του νερού και αυτό το ενδιαφέρον το μετέφεραν και στο σπίτι. Οι γονείς ανέφεραν το πώς τα παιδιά παρενέβαιναν και υπεδείκνυαν τρόπους εξοικονόμησης του νερού στο σπίτι και ζητούσαν επίμονα από τους γονείς να ακολουθήσουν τις οδηγίες. Επίσης οι μαθητές και σπουδαστές έδειξαν ότι προσελκύστηκαν πολύ από το γεγονός ότι η δουλειά τους παρουσιάστηκε στην διαδικτυακή πλατφόρμα του Waterwheel <http://water-wheel.net/>. Σε αυτή την πλατφόρμα περισσότεροι από 200 άνθρωποι, από 5 ηπείρους, παρουσίασαν τις τελευταίες εξελίξεις της δουλειάς τους σχετικά με το νερό, από 17 έως 23 Μαρτίου 2014. Επιστήμονες, ακτιβιστές, καλλιτέχνες, ομιλητές από το TED, κοινότητες, νέοι και παιδιά, αλληλεπίδρασαν με το κοινό διαδικτυακά, από τους κόμβους της Αργεντινής, της Αυστραλίας, της Κολομβίας, της Γαλλίας, της

Γερμανίας, της Ελλάδας, του Ισραήλ, του Μαρόκου, της Νέας Ζηλανδίας, της Πολωνίας, των ΗΠΑ, της Ταϊβάν και της Τυνησίας.

Το “Ask the flask” ήταν μια πειραματική διαδικασία, την οποία, μαζί με τους συνεργάτες μου, ξεκινήσαμε με πολύ ενθουσιασμό αλλά και πολύ αγωνία. Δεν είχαμε παρόμοια εμπειρία και έπρεπε να συντονίσουμε εξ αποστάσεως πολλά άτομα, διαφόρων ηλικιών, από όλο τον πλανήτη, τα οποία διαβιούν σε εκ διαμέτρου αντίθετες συνθήκες, προέρχονται από διαφορετικές κουλτούρες, και έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και εμπειρίες. Αντιμετωπίσαμε πληθώρα προβλημάτων κάποια από τα οποία καταγράφηκαν στο υλικό που συγκεντρώθηκε και έχουν μεταφερθεί στην έκθεση. Κυριότερο και μερικές φορές ανυπέρβλητο πρόβλημα ήταν η άλλοτε ασθενής, άλλοτε διακεκομμένη ή με παράσιτα και άλλοτε αδύνατη σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω του skype. Επίσης η διαφορά της ώρας δημιούργησε μερική αναστάτωση στο πρόγραμμα των μαθητών αλλά τελικά ξεπεράστηκε με ικανοποιητικό τρόπο. Η διαφορετικές κουλτούρες και οι ποικίλοι κοινωνικοί κώδικες, σε κάποιες περιπτώσεις επέφεραν σύγχυση και ασυνεννοησία και μείωσαν την ποιότητα της επικοινωνίας. Τέλος ο δαίμων των ψηφιακών μέσων χτύπησε κάποιους από τους συμμετέχοντες και κατέστρεψε, ευτυχώς ένα πολύ μικρό μέρος από τις καταγραφές τους.

Θέλω να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου τους συνολικά 220 συμμετέχοντες στο “workshop”. Τους educational supervisors και όλους τους μαθητές και σπουδαστές που εργάστηκαν και παρουσίασαν έργα. Ιδιαίτερως ευχαριστώ την project manager Δέσποινα Οικονομοπούλου, και τους supervisor artists Eugene Ankomah, Lorraine Beaulieu, Δήμητρα Σιατερλή, και Κατερίνα Φανουράκη οι οποίοι εκτός από τη πολύτιμη βοήθειά τους κατά την διάρκεια του workshop συμμετέχουν στην παρούσα έκθεση με δικά τους έργα για το νερό. Τέλος ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στον καθηγητή Philippe Boissonnet για την παρουσία του και την ομιλία του.

Keti Haliori
Δημιουργός, Οργανώτρια, Επιμελήτρια